Beslissing op de klacht

Klachtnummer: KC26-035

Klachtdatum: 25 september 2026

Klager: klager

Onderwerp: 1. Klacht over verplichte zorg in de vorm van het toedienen van (depot) medicatie
2. Klacht over verplichte zorg in de vorm van het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen

Verweerder: psychiater

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die klager op 25 september 2026 heeft ingediend. Zijn klacht gaat over verplichte zorg in de vorm van het toedienen van depotmedicatie en het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen (hierna: begeleid bellen). Klager heeft de klachtencommissie ook gevraagd om schadevergoeding door de zorgaanbieder.

Verweerders hebben op 5 oktober 2026 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend. Op 6 oktober 2026 heeft de klachtencommissie een schriftelijke toelichting op de klacht van de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), ontvangen.

De klachtencommissie die de klacht behandelt bestaat uit de volgende personen:
- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- de heer H. ten Hoopen, psychiater; en
- de heer G. Terpstra, zelfstandig lid.

Op 8 oktober 2026 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden. Klager was aanwezig, ondersteund (via Teams) door de pvp. Daarnaast is verweerder verschenen. Tevens was een socioloog-therapeut (ST) van de afdeling waar klager verblijft aanwezig. Voor de verslaglegging was aanwezig de heer N. Zuidberg, waarnemend secretaris. Verder was mevrouw N. Wedda als toehoorder aanwezig bij de hoorzitting, voor haar opleiding tot secretaris.

Klager heeft toestemming gegeven voor het inzien van zijn behandeldossier. De voorzitter heeft het behandeldossier, voorafgaand aan de zitting, ingezien en zijn bevindingen met de klachtencommissie en partijen gedeeld.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid
De klacht richt zich tegen het toedienen van depotmedicatie, waarvoor op 6 september 2026 een beslissing op basis van artikel 8:9 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is genomen. De klacht richt zich daarnaast tegen begeleid bellen, waarvoor op 15 september 2026 een beslissing op basis van artikel 8:9 Wvggz is genomen. De klachtencommissie kan deze klachten beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement.

Toelichting van klager
Klager en pvp hebben op de zitting de volgende uitleg gegeven.

Verplichte depotmedicatie
Klager geeft aan het niet eens te zijn dat de toediening van zijn medicatie door middel van een depot geschiedt en heeft de voorkeur voor orale medicatie. Hij hoort stemmen van verschillende mensen en zijn begeleider heeft, volgens klager, toegegeven dat deze stemmen er echt zijn. Als de stemmen er echt zijn, snapt klager niet wat het doel is van de depotmedicatie. Het is volgens hem niet eerlijk. Klager begrijpt wel dat hij een depot moest krijgen toen hij een keer twee dagen zijn pillen niet had genomen. Klager geeft aan boos te worden als mensen ontkennen dat de stemmen er zijn.

Verder geeft klager aan in detentie te hebben gezeten met jongens die tics hebben gekregen van de depotmedicatie. Klager wil niet dat dit ook met hem gebeurt, omdat hij niet wil dat zijn familie hem zo zouden zien. Bovendien geeft klager aan geen depotmedicatie nodig te hebben zolang hij binnen de kliniek goed meedraait en er geen problemen zijn.

De pvp geeft aan dat klager een beeld heeft van mensen die langdurig een depot hebben gekregen en dat hij bang is dat dit ook bij hem gebeurt. Klager vreest in dat verband ook voor het contact met zijn familie: hij wil er voor hen niet uitzien als een patiënt. Verder geeft de pvp aan dat klager voorkeur heeft voor orale medicatie in plaats van medicatie door middel van een depot, omdat er dan per dag gekeken kan worden hoeveel medicatie er nodig is. Dat kan per dag verschillen. Het is voor klager moeilijk te begrijpen dat andere mensen de stemmen niet horen.

Begeleid bellen
Klager geeft aan veel moeite te hebben met bellen onder begeleiding. Klager zegt een paar keer ruzie te hebben gehad met zijn moeder. Hij krijgt met haar discussies over de stemmen, omdat zijn moeder ontkent dat de stemmen er echt zijn. Met de rest van de mensen op de bellijst heeft klager geen woorden gehad. Dat er gesproken wordt over ruzie met ‘familieleden’ klopt niet, het gaat alleen om één familielid, namelijk zijn moeder. Dat het bellen met zijn moeder begeleid is, vindt klager niet erg. Hij vindt dat zijn moeder het hier zelf naar gemaakt heeft. Echter, het begeleid bellen met zijn zoon vindt hij erg vervelend. Laatst was een van de begeleiders om het hoekje, buiten de deur, gaan staan. Dit vond klager prettig, omdat het kleinerend voelt als iemand naast je zit terwijl je aan het bellen bent. Klager geeft verder aan dat zijn zoon goed bezig is en elke dag naar zijn werk gaat. Hij is erg trots op zijn zoon. Klager geeft aan dat hij zijn zoon niet opstookt tot het doen van criminele dingen, dus begeleiding is niet noodzakelijk. Het feit dat klager een strafblad heeft maakt dit niet anders. Als klager met zijn zus of zwager belt, zit er geen begeleiding bij.

De pvp vult aan dat per persoon waarmee klager belt wordt gekeken of het noodzakelijk is dat het bellen onder begeleiding plaatsvindt. Voor klager is het goed om contact te houden met zijn moeder.

Toelichting van verweerders
Verweerder heeft op de zitting het volgende aangegeven.

Verplichte depotmedicatie
Verweerder geeft aan te geloven dat klager de stemmen hoort, maar geeft aan deze stemmen zelf niet te horen. In overleg met klager krijgt hij bepaalde doseringen van orale medicatie. Uiteindelijk werden de stemmen in klagers hoofd overheersend, waardoor hiervoor depotmedicatie nodig is. Verweerder geeft aan te hopen dat met de depotmedicatie de stemmen weggaan.

Begeleid bellen
Op 10 september 2026 is tijdelijk verplichte zorg aangezegd, op grond van artikel 8:12 Wvggz, om het bellen onder begeleiding te laten verlopen. De reden hiervoor was dat klager verbaal agressief was naar naasten en het contact voor hen steeds belastender werd. Op 15 september 2026 heeft de rechtbank de zorgmachtiging gewijzigd door daarin de mogelijkheid op te nemen om beperkingen ten aanzien van communicatiemiddelen aan te brengen.

Verweerder geeft aan dat begeleid bellen in sommige gevallen noodzakelijk is, met name in het contact tussen moeder en klager. Indien nodig kan een begeleider het gesprek dan onderbreken, of in een uiterst geval de telefoon van klager afpakken. Ook in contact met klagers zoon hebben ze gekozen voor bellen onder begeleiding, omdat zijn zoon nog maar 19 jaar oud is. Zodoende willen ze zijn zoon beschermen, maar met name klager beschermen tegen eventuele afbreuk van relaties als gevolg van aanhoudende conflicten. In contact met de zus en zwager van klager is geen begeleiding nodig, deze gesprekken verlopen goed. Er wordt per gesprek gekeken in hoeverre begeleiding noodzakelijk is en op welke wijze. Daardoor kan het voorkomen dat een begeleider op een afstandje, bijvoorbeeld op de gang, staat om af en toe wat flarden van het gesprek mee te luisteren.

Verweerder geeft aan dat het bellen onder begeleiding doelmatig is, aangezien de stemmen van klager dusdanig onvoorspelbaar zijn, dat het niet verantwoord is om de verantwoordelijkheid van de bescherming van de relatie tussen klager en zijn moeder enkel bij zijn moeder neer te leggen. Zijn moeder kan zelf ten alle tijden het gesprek beëindigen door weg te drukken, maar op deze wijze hoeft deze verantwoordelijkheid niet alleen bij haar te liggen.

Beoordeling van de klacht
Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de hoorzitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

Verplichte zorg betreft zorg die ondanks verzet kan worden verleend op grond van een zorgmachtiging (artikel 3:1 Wvggz). De zorgmachtiging van 24 juli 2026 is afgegeven, omdat er onder meer sprake was van schizofreniespectrum, middel gerelateerde en verslavingsstoornissen en andere psychotische stoornissen. Als verplichte zorgvormen zijn in de zorgmachtiging onder meer opname en het

toedienen van medicatie opgenomen. Dit met het oog op het voorkomen van nadeel, bestaande uit lichamelijk letsel, psychische schade, verwaarlozing, teloorgang en het oproepen van agressie door vertonen van hinderlijk gedrag. Op 15 september 2026 is aan de zorgmachtiging als verplichte zorgvorm toegevoegd: het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen. Dit in verband met een actueel psychotisch beeld dat tot risico heeft dat de relatie met familie verstoord raakt. Daarom moet klager begeleid worden in de contacten.

Op het moment dat verplichte zorg moet worden ingezet, wordt een beslissing genomen op grond van artikel 8:9 van de Wvggz. Elke vorm van verplichte zorg moet worden aangezegd aan de patiënt op het moment dat hiertoe noodzaak bestaat (artikel 3:4 Wvggz). De beslissing tot het verlenen van verplichte zorg moet op schrift worden gesteld en zijn voorzien van een schriftelijke motivering. Verder kan de verplichte zorg alleen worden verleend als onderbouwd is dat het te verwachten nadeel zonder verplichte zorg voortkomt uit de psychische stoornis, verplichte zorg het uiterste redmiddel is en voldaan wordt aan beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid (artikel 3:3 Wvggz).

Verplichte depotmedicatie
De klachtencommissie kan de beslissing om klager verplichte medicatie in depotvorm toe te dienen volgen. Naar het oordeel van de klachtencommissie heeft verweerder voldoende gemotiveerd dat deze vorm van medicatie in de situatie van klager noodzakelijk is om ernstig nadeel als gevolg van zijn psychiatrische toestandsbeeld af te wenden en zijn psychische toestand te stabiliseren. Daarbij heeft verweerder toegelicht dat sprake is van overheersende stemmen en dat eerdere behandelingen en andere medicatie onvoldoende effect hebben gehad, terwijl tevens sprake is geweest van dreigend gedrag richting personeel. De klachtencommissie acht depotmedicatie onder deze omstandigheden proportioneel, nu deze behandeling is gericht op het verminderen van de psychiatrische klachten en het daarmee samenhangende risico op ernstig nadeel. Ook is voldoende gebleken dat is gekeken naar minder ingrijpende alternatieven, zoals orale medicatie, maar dat deze onvoldoende effectief zijn gebleken om de stemmen te beheersen, zodat de maatregel eveneens subsidiair en doelmatig kan worden geacht.

De klachtencommissie verklaart de klacht daarom **ongegrond**.

Begeleid bellen
De klachtencommissie kan de beslissing om het telefonische contact van klager in bepaalde situaties onder begeleiding te laten plaatsvinden volgen. Naar het oordeel van de klachtencommissie heeft verweerder voldoende toegelicht dat deze maatregel noodzakelijk is om schade aan de relatie met bepaalde familieleden te voorkomen en daarmee het psychiatrisch welzijn van klager te beschermen. Daarbij heeft verweerder uiteengezet dat gesprekken, met name met de moeder van klager, in het verleden zijn uitgelopen op ruzies en dat begeleiding kan ingrijpen wanneer spanningen oplopen en klager kan helpen te kalmeren. De klachtencommissie acht de maatregel proportioneel, subsidiair en doelmatig, nu deze uitsluitend wordt ingezet bij contacten waarbij begeleiding noodzakelijk wordt geacht. Daarbij wordt niet alleen per persoon beoordeeld óf begeleiding nodig is, maar wordt ook de

vorm en intensiteit van de begeleiding afgestemd op de aard van het contact en de omstandigheden van het geval.

De klachtencommissie verklaart de klacht daarom **ongegrond**.

Beslissing
De klachtencommissie:

- verklaart de klacht over het toedienen van depotmedicatie **ongegrond**;
- verklaart de klacht over bellen onder begeleiding **ongegrond**.

Omdat de klachten ongegrond zijn, wijst de klachtencommissie het verzoek om schadevergoeding af.

Klager en zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over een Wvggz-klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is medegedeeld/verzonden (artikel 10:7 Wvggz).

De beslissing is genomen op 8 oktober 2026 door de heer H. Dontje (voorzitter), de heer H. ten Hoopen en de heer G. Terpstra (leden), in aanwezigheid van de plaatsvervangend secretaris van de klachtencommissie, de heer N. Zuidberg.

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

……..
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 15 oktober 2026 verstuurd aan klager, verweerders, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.